

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
"ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ"
Ταχ. Δ/ση: Αλεξάνδρου Σούτσου 35 Τρίπολη, 22132
Πληροφορίες: ΙΩΑΝΝΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
Τηλ.: 2713601380, 2713601300
Email: ilampropoulou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Τρίπολη, 24/09/2025
Α.Π.: 286058

Προς:

1.ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ (ΝΑΥΠΛΙΟ)
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
Υπεύθυνου Πράξης ΑΛΚΗΣΤΙΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της Πράξης «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Λέρνας» με Κωδικό ΟΠΣ 6001511 στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2021-2027»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π. Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το Ν. 4914/2022 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027» (Α' 61), όπως ισχύει,
3. Την Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2022) 6513 final / 05.09.2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027 για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα,
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων,
5. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2025 για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης
6. Την υπ' αρ. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027»,
7. Την υπ' αρ. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))],
8. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 70881 / 13.07.2022 (Β' 3895), με την οποία αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος "Πελοπόννησος",
9. Το Ν. 3852/2010 (Β' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα,
10. Το Ν. 4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις»,
11. Το Π.Δ. 131/10 (Α' 224) «Οργανισμός Περιφέρειας Πελοποννήσου», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 109829/28.07.2021 (Β' 3833) και 109142/21.07.2022 (Β' 4066) αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ελλάδας και Ιονίου,

12.Την υπ' αριθμ.22/2023 (όπως διορθώθηκε με την αριθμ.23/2023) απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Τρίπολης περί εκλογής και ανακήρυξης του Περιφερειάρχη και των Μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Πελοποννήσου περιόδου 2024-2028,

13.Την υπ' αρ. 39381/06-02-2023 απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 4.νι.1: «Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών υποδομών».

14.Την υπ.αρ. 103628/28.03.2023 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος, (3η Γραπτή Διαδικασία), με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων στα πλαίσια της δράσης 4.νι.1 όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην Πρόσκληση έγγραφο.

15.Την υπ' αρ. 106214/30-03-2023 Πρόσκληση με τίτλο: ««Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών υποδομών»

16.Την με αρ. πρωτ. 253992/21-07-2023 Απόφαση Ένταξης της πράξης: «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Λέρνας» με Κωδικό ΟΠΣ 6001511 στο Πρόγραμμα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

17.Το με ID ID 79151-18-09-2025 09:16 Τεχνικό Δελτίο Πράξης και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, του δικαιούχου «ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ» προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ»,

18.Την με αρ. πρωτ. 285205/23-09-2025 θετική εισήγηση του προϊστάμενου της Ε.Υ.Δ. Προγράμματος Πελοποννήσου.

Αποφασίζει

την Τροποποίηση της Πράξης «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Λέρνας» με Κωδικό ΟΠΣ 6001511 στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2021-2027» και στην Προτεραιότητα «Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής - Ανάπτυξη και βελτίωση κοινωνικών υποδομών της Περιφέρειας»

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	6001511
2. Κωδικός COFOG2	08.2 - Πολιτιστικές υπηρεσίες
3.Δικαιούχος:	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ (ΝΑΥΠΛΙΟ)
4.Κωδικός Δικαιούχου:	18026005
5.Φυσικό αντικείμενο της πράξης: Ο προϊστορικός οικισμός της Λέρνας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Αργολικού Κόλπου, στις νοτιοανατολικές παρυφές του σημερινού χωριού των Μύλων και σε απόσταση 10 χλμ. νοτιοδυτικά του Άργους. Ο αρχαιολογικός χώρος είχε συνεχή χρήση κατά τη διάρκεια 5000 ετών, από την 6η έως την 1η χιλιετία π.Χ. (νεολιθική έως ρωμαϊκή περίοδο). Τα μνημεία του ανάγονται στην Πρωτοελλαδική ΙΙ περίοδο : οχυρωματικός περίβολος και το γνωστό ως «Οικία των Κεράμων» ορθογώνιο οικοδόμημα διαστάσεων 25x12μ. που προστατεύεται με στέγαστρο από beton. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες εργασίες : Υποέργο 1 Περιφράξεις Αποξηλώσεις υφιστάμενων περιφράξεων. Τοποθέτηση νέων περιφράξεων βαρέος τύπου και απλής γαλβανισμένης. Εργασίες πεδίου : Αποφιλώσεις, καθαρισμοί και διαμόρφωση πορείας περιήγησης με πατημένο κεραμικό δάπεδο, εγκιβωτισμένο.Στα σημεία που υπάρχουν αρχαία κατάλοιπα, θα τοποθετηθεί διάτρητο γαλβανισμένο πλαίσιο ώστε να είναι ορατά τα αρχαία. Όλες οι διαδρομές θα εξυπηρετούν και τα ΑμεΑ. Εργασίες αποτύπωσης. Φυτεύσεις. Καθαρισμός και ανάδειξη πολυβολείου Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου Υποδομές και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης κοινού Διαμόρφωση χώρων στάσης και θέασης καθώς και υποδομής για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (πινακίδες, πινακίδες με σύστημα γραφής Braille, καθιστικά, κάδοι απορριμμάτων). Οδικές πινακίδες κατεύθυνσης πορείας επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Δ. Ε. Λέρνας. Ηλεκτρομηχανολογικά στην "Οικία Κεράμων" Ηλεκτρολογική εγκατάσταση και φωτισμός στην πορεία περιήγησης Δίκτυο τεχνικής βροχής για τις φυτεύσεις . Πυροσβεστικός κρουνός. Δίκτυα μεταφοράς δεδομένων. (για προβολή στην "Οικία Κεράμων") Τοποθέτηση οθόνης και «projector» καθώς και ηχείων εντός του στεγασμένου χώρου της «Οικίας των Κεράμων». Αντικεραυνική προστασία στο κτήριο της «Οικίας των Κεράμων». Προστασία και συντήρηση μνημείου. Λήψη μέτρων προστασίας και συντήρησης της «Οικίας των Κεράμων» σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη και έργα συντήρησης. Παρεμβάσεις στο κατασκευασμένο από σκυρόδεμα υφιστάμενο στέγαστρο της «Οικίας των Κεράμων», τοποθέτηση κουφωμάτων,μόνωση και απορροή όμβριων, διαμόρφωση εσωτερικής πορείας περιήγησης με γαλβανισμένη μεταλλική ράμπα και χρωματισμού του στεγαστρου. Ανασκαφικοί καθαρισμοί και τοποθέτηση επικάλυψης από πλαστικό/συνθετικό υλικό καθώς και χαλίκι διαφορετικών αποχρώσεων για να είναι άμεσα διακριτές οι διάφορες ιστορικές φάσεις. Συντήρηση in situ των υπαρχόντων ευρημάτων (αποθηκευτικοί πίθοι) Τοποθέτηση στεγάστρων προστασίας. Έρευνα – τεκμηρίωση	

Μετάφραση και επανέκδοση του υπάρχοντος βιβλίου (έκδοση της Αμερικάνικης Σχολής Κλασικών Σπουδών) με θέμα τις ανασκαφές και τα ευρήματα της Λέρνας.
 Δίγλωσσο ενημερωτικό φυλλάδιο και σε γραφή Braille.
 Χάρτης πορείας περιήγησης στα μνημεία του Δ.Δ. Μύλων.
 Κατασκευή πιστών αντιγράφων ευρημάτων από τις ανασκαφές στο χώρο και τη γύρω περιοχή και τοποθέτηση αυτών στον προς ανάδειξη χώρο.
 Δημιουργία ψηφιακής εφαρμογής για προβολή εντός του στεγάστρου της «Οικίας των Κεράμων».
 Μελέτη και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων Εξοπλισμός
 Οργάνωση εργοταξίου στο έργο της αυτεπιστασίας:
 Προμήθεια εξοπλισμού (PC, εκτυπωτής, φωτογραφική μηχανή), εργαλείων, ηλεκτρικών και βενζινοκίνητων μηχανών.
 Προμήθεια οικίσκου (κοντέινερ) για την στέγαση του προσωπικού που θα εργαστεί στο εργοτάξιο, μετεωρολογικός σταθμός, κιάλια για το χώρο θέασης.
 Υποέργο 2
 Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης επισκεπτών και διαμόρφωση εισόδου στον Α.Χ. Λέρνας.
 Το υποέργο θα υλοποιηθεί από το Οργανισμό Διαχείρισης Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων ΟΔΑΠ και περιλαμβάνει :
 Κατασκευή ισόγειου κτηρίου, το οποίο με τις απαραίτητες διαρρυθμίσεις θα στεγάσει :
 α) το εκδοτήριο εισιτηρίων, μικρό πωλητήριο εκδόσεων με αποθηκευτικό χώρο συνολικής επιφανείας 27,04μ²,
 β) χώρους υγιεινής ανδρών-γυναικών-ΑΜΕΑ συνολικής επιφανείας 38,59μ².
 Στην πλευρά του κτηρίου προς το χώρο ανασκαφών και υποδοχής των επισκεπτών θα δημιουργηθεί στεγασμένος ανοικτός (ημιυπαίθριος) χώρος επιφανείας 57,89μ².

6. Παραδοτέα πράξης:

1ο ΥΠΟΕΡΓΟ:

1. Διαμόρφωση πορείας περιήγησης
2. Θέσεις θέασης καθιστικά πινακίδες ενημέρωσης ψηφιακές εφαρμογές
3. Υποδομές φωτισμού τεχνικής βροχής πυρασφάλειας και μεταφοράς δεδομένων
4. Πλήρως ανακαινισμένος ο χώρος του στεγάστρου.
- 5.Εργασίες συντήρησης αρχαίων ευρημάτων. Συντηρημένα αρχαία ευρήματα
6. Περίφραξη
7. Φυτεύσεις
8. Φυλλάδια, Βιβλίο πινακίδες χάρτης εκπαιδευτικά προγράμματα.
9. Μελέτες στατικής επάρκειας και βιοκλιματικές
- 10 Απεντόμωση
11. Μετεωρολογικός σταθμός
12. Κιάλια τον χώρο θέασης
- 13 Εργασίες στο τσιμεντένιο κέλυφος του στεγάστρου

2ο ΥΠΟΕΡΓΟ:

- Κατασκευή ισόγειου κτηρίου που θα στεγάσει
1. Εκδοτήριο εισιτηρίων, μικρό πωλητήριο εκδόσεων με αποθηκευτικό χώρο
 2. Χώρος υγιεινής ανδρών-γυναικών-ΑΜΕΑ .
 3. Στεγασμένος ανοικτός (ημιυπαίθριος) χώρος.
 4. Ολοκλήρωση και επίστρωση τις ράμπας πρόσβασης

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΠΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται*	Αριθμός	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7.	Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η 01/06/2021 .
8.	Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η 31/12/2025 .
9.	Δεν υπάρχει προθεσμία ανάληψης υποχρέωσης Κρίσιμων Υποέργων.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Τροποποιείται ως προς την ημερομηνία λήξης της πράξης. Έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο και δεν έχει ολοκληρωθεί το οικονομικό αντικείμενο.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	606.784,97
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	606.784,97
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ	606.784,97

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΣΥΝΔΙΚΑΙΟΥΧΟ		
ΚΩΔ. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
18026005	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ (ΝΑΥΠΛΙΟ)	411.251,75
1010845	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	195.533,22
	ΣΥΝΟΛΟ	606.784,97

10. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε **606.784,97 €**

13. Η πληρωμή της πράξης γίνεται με άμεση πληρωμή Το είδος πληρωμής καθίσταται δεσμευτικό για όλες τις σχετιζόμενες πληρωμές της πράξης.

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

14. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 606.784,97 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΕΠ0267	2023ΕΠ02670022	--	ΝΑΙ	333.738,79
ΕΠ0261	2021ΕΠ02610016	(-)	ΟΧΙ	273.046,18

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη, η οποία προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ ανέρχεται σε **606.784,97 €**.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΤΩΧΟΣ****Πίνακας Αποδεκτών:****Συνημμένα:**

Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης

Κοινοποίηση:**Εσωτερική διανομή:**

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Λέρνας» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση, την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες, λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης, καθώς και να τηρεί την προθεσμία ενεργοποίησης του/των υποέργων τα οποία θεωρούνται κρίσιμα για την υλοποίηση της πράξης και για τα οποία η διαχειριστική αρχή έχει ορίσει προθεσμία για την ενεργοποίησή τους.

Τυχόν αποκλίσεις από τους όρους της απόφασης ένταξης ή του χρονικού προγραμματισμού της εκτέλεσης του/των υποέργου/ων, όπως προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης δύναται να επιφέρει την επιβολή λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης, εφόσον οι εν λόγω αποκλίσεις κριθούν αδικαιολόγητες ή δεν υλοποιηθούν τα διορθωτικά μέτρα εντός της ταχθείσας περιόδου συμμόρφωσης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό.
- (iii) [Να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρηση της πράξης επένδυσης σε υποδομές ή παραγωγική επένδυση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.]
- (iv) [Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης / τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων.]
- (v) [Να υποβάλλει αίτημα εξέτασης στη ΔΑ/ΕΦ για τροποποίηση του Τεχνικού Παραρτήματος Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα και να λαμβάνει την έγκρισή του]
- (vi) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (vii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης, τα δεδομένα χρηματοοικονομικής διαχείρισης, παρακολούθησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και δεικτών, επαληθεύσεων και ελέγχων, αξιολόγησης πράξεων και γενικότερα τα δεδομένα που διασφαλίζουν τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (viii) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (ix) Ο δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζονται ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).
- (x) Ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζονται ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).

Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata), ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και

μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ, τα δεδομένα όλων των κοινών δεικτών συμμετεχόντων του Παραρτήματος Ι του Καν. (ΕΕ) 2021/1057 και του Παραρτήματος ΙΙΙ του Καν (ΕΕ) 2021/1056 πρέπει να αναλύονται ανά φύλο.»

Στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ+ και ΤΔΜ περιγράφονται αναλυτικότερα οι απαιτήσεις για τη συλλογή των δεδομένων δεικτών. Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης).

(xi) Άλλες πληροφορίες

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Όταν ο δικαιούχος υπέχει θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» οφείλει:

- (i) Να είναι σε γνώση του και να συμμορφώνεται με την ισχύουσα ενωσιακή και κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα: τον Καν. 679/2016 «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων», τον ν. 4624/2019 (Α' 137 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και άλλες διατάξεις και τις σχετικές οδηγίες και αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
- (ii) Να αναλάβει πλήρως τις υποχρεώσεις που απορρέουν, όσον αφορά στην προστασία και ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχόν θα υποβάλλει σε επεξεργασία ή/και περιέλθουν καθ' οιανδήποτε τρόπο σε γνώση του κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του και να συμμορφώνεται πλήρως προς τις οδηγίες και υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας»
- (iii) Να διασφαλίζει ότι πρόσβαση στα ανωτέρω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα έχουν μόνο τα εντεταλμένα στελέχη του, που θα εξουσιοδοτηθούν να επεξεργαστούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και θα αναλάβουν δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας. Δεν προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία χωρίς προηγούμενη ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας
- (iv) Να θέτει στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κάθε απαραίτητη πληροφορία προς απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που του αναλογούν και επιτρέπει και διευκολύνει τους ελέγχους που διενεργούνται.
- (v) Να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για να διασφαλίσει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία θα επεξεργαστεί περιορίζονται στα ελάχιστα αναγκαία που απαιτούνται σε σχέση με τους σκοπούς που καθορίζονται.
- (vi) Να διατηρεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για περίοδο που περιορίζεται από την περίοδο που απαιτείται από το σκοπό της επεξεργασίας.
- (vii) Να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων για τον σκοπό και τη νομική βάση της επεξεργασίας, τους αποδέκτες των δεδομένων και τις τυχόν διαβιβάσεις τους καθώς και το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων τους.
- (viii) Να εφαρμόζει πολιτικές, διαδικασίες, καθώς και οργανωτικά και τεχνικά μέσα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών ώστε να αποτρέπεται τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις πραγματικές δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των

Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.

- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Λογιστική Αρχή, μετά την ολοκλήρωση της πράξης στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

5. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος, Λογιστική, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης του δικαιούχου και τυχόν αναδόχων του, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

6. ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- i. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η οικεία Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ) στην ιστοσελίδα που παρέχονται πληροφορίες για το Πρόγραμμα ή /και στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται:

- η επωνυμία του δικαιούχου [και στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων η επωνυμία του αναδόχου], [και εάν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο το ονοματεπώνυμό του],
- [ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού στόλου της Ένωσης για πράξεις του ΕΤΘΑΥ που σχετίζονται με αλιευτικό σκάφος]
- ο τίτλος, ο σκοπός και τα αναμενόμενα ή πραγματικά επιτεύγματα της πράξης,
- η ημερομηνία έναρξης της πράξης και η αναμενόμενη ή πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσής της,
- το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης,
- η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα,
- [η τοποθεσία του δικαιούχου εάν πρόκειται για κινητές μονάδες ή πράξεις που καλύπτουν πολλές τοποθεσίες] ή [την περιφέρεια επιπέδου Nuts 2 στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο],
- τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.

[Το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου φυσικού προσώπου και ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού σκάφους διαγράφονται δύο έτη μετά την ημερομηνία της αρχικής δημοσίευσής τους.]

- ii. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα προβολής και επικοινωνίας που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
- α) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσής του σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση
- β) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες
- γ) [Να αναρτά ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση πράξεων που περιλαμβάνουν φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί, σε πράξεις

- που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ,
- πράξεις που στηρίζονται από το ΕΚΤ+ το ΤΔΜ, το ΕΤΘΑΥ, το ΤΕΑ ή το ΜΔΣΘ, των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ.

Οι ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ του Καν. 1060/2021 και παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης.]

δ) [Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.]

ε) [Να διασφαλίσει ότι, όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο, στο μέτρο του δυνατού, ότι οι κατάλληλες πληροφορίες με την επισήμανση της στήριξης από τα Ταμεία, είναι διαθέσιμες σε τοποθεσία που είναι ορατή στο κοινό ή μέσω ηλεκτρονικής εικόνας. Όταν ο δικαιούχος του ΕΚΤ+ είναι φυσικό πρόσωπο ή για πράξεις που στηρίζονται στο πλαίσιο του ειδικού στόχου του άρθρου 4, παρ. 1 στοιχείο ιγ) του Καν. ΕΚΤ+, δεν ισχύει η εν λόγω απαίτηση.]

στ) [Να διοργανώνει εκδήλωση ή δραστηριότητα επικοινωνίας, με τη συμμετοχή της Επιτροπής και της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής, σε εύθετο χρόνο, για πράξεις στρατηγικής σημασίας και πράξεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10 εκ. ευρώ.]

ζ) [Να διασφαλίζει ειδικές απαιτήσεις για τη δημόσια προβολή πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη από τα Ταμεία, για πράξεις που στηρίζονται από το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, που μπορεί να προσδιορίζονται στην Απόφαση Ένταξης, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους ασφάλειας και δημόσιας τάξης σύμφωνα με το άρθρο 69, παρ. 5 του Καν. 1060/2021.]

η) [Να εξασφαλίζει διαμέσου των συμβατικών ρητρών ότι οι τελικοί αποδέκτες πράξεων χρηματοδοτικών μέσων, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ανάρτησης ανθεκτικών πλακών ή πινακίδων.]

θ) Ο δικαιούχος όταν απευθύνει με τη σειρά του πρόσκληση για δράσεις που πρέπει να ενημερωθεί το ευρύ κοινό υποχρεούται να υποβάλει παράλληλα τα σχετικά στοιχεία και στο ΟΠΣ για να είναι εφικτή η έγκαιρη ενημέρωση του site του ΕΣΠΑ από το ΟΠΣ.

7. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα πέντε (5) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η τελευταία πληρωμή προς το δικαιούχο ή για την περίοδο που προσδιορίζεται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (για πράξεις ήσσονος σημασίας) . Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_7 «Κατάλογος εγγράφων για την τήρηση φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- [Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ)]
- [Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
 - Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:
 - παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
 - αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό

αδικοιολόγητο πλεονέκτημα

ό ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την ΔΑ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα).

8. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ